

Sygn. akt III U 678/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemysłu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Lucyna Oleszek

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2014 r. w Przemysłu

na rozprawie

sprawy R. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania R. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 15 kwietnia 2014 r. **znak:** (...)

I. **z m i e n i a** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy R. S. prawo do emerytury w ustawowej wysokości, poczynszy od dnia 17 marca 2014 r.,

II. **s t w i e r d z a**, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia,

III. **z a s ą d z a** od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz wnioskodawcy R. S. kwotę 240 zł (słownie: dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt III U 678/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 września 2014 r.

Decyzją z dnia 15 kwietnia 2014 r., zn. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy R. S. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji podano, iż wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.). Nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy 9 lat, 11 miesięcy

i 12 dni takiego zatrudnienia. Natomiast stwierdzono, że brak podstaw do uwzględnienia kolejnych 2 lat, 2 miesięcy i 1 dnia, gdy wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku hydraulika-spawacza.

Wnioskodawca R. S. w dniu 19 maja 2014 r. złożył odwołanie od tej decyzji, domagając się jej zmiany oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego.

Na uzasadnienie podał, że decyzja jest dla niego krzywdząca. Faktycznie przez ponad 15 lat pracował bowiem w warunkach szczególnych. W (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w P. w charakterze spawacza pracował nie tylko przez 9 lat, 11 miesięcy i 12 dni, ale także od 1 października do 1 listopada 1982 r.

i od 1 października 1983 r. do 31 stycznia 1985 r. tj. łącznie przez kolejne 2 lata, 2 miesiące

i 1 dzień. Ponadto przy spawaniu gazowym i elektrycznym pracował na budowach eksportowych w okresie od 26 września 1992 r. do 31 marca 1995 r. (2 lata, 6 miesięcy i 5 dni) oraz od 18 maja do 31 grudnia 1996 r. (7 miesięcy i 14 dni).

Prace przy spawaniu elektrycznym i gazowym należą do prac wykonywanych w warunkach szczególnych - Dział XIV poz. 12 wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz., 43 ze zm.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które stanowiły o wydaniu zaskarżonej decyzji.

Ponownie stwierdzono, że wnioskodawca nie spełnia warunków do nabycia emerytury określonych w art. 184 ust. 1 w zw. z art. 27 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podniesiono, że spośród ustawowych warunków wnioskodawca wykazał 25-letni staż ubezpieczeniowy oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Natomiast na dzień złożenia wniosku emerytalnego nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy wskazał, że okresy pracy wykonywanej w warunkach szczególnych może potwierdzić jedynie zakład pracy, ewentualnie jego następca, na podstawie posiadanej dokumentacji i w ściśle określonej formie, zgodnie z § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia. Wnioskodawca nie przedstawił świadectw pracy, na podstawie których można by stwierdzić, że także przez kolejne 5 lat, 3 miesiące i 20 dni wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Wskazanie jedynie pracy na stanowisku hydraulika-spawacza bez ram czasowych wykonywania poszczególnych prac uniemożliwia ich zakwalifikowanie do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy w Przemysłu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca R. S. urodzony (...) w dniu 17 marca

2014 r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę, oświadczając że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz że nie pozostaje w stosunku pracy.

Na potwierdzenie okresów ubezpieczenia oraz charakteru zatrudnienia odwołał się do dokumentacji złożonej przy wniosku o kapitał początkowy. Ponadto złożył oświadczenie, że nie posiada świadectw pracy wykonywanej w warunkach szczególnych na wszystkie okresy, kiedy faktycznie taką pracę świadczył.

Organ rentowy za udowodnione w tym zakresie uznał jedynie zatrudnienie wnioskodawcy na stanowisku hydraulika (montera instalacji sanitarnych) w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w P. w okresie od 7 stycznia do 31 lipca 1980 r., od 7 sierpnia do 30 września 1980 r., od 1 maja 1981 r. do 30 września 1982 r., od 2 listopada do 31 grudnia 1982 r.,

od 1 lutego 1985 r. do 30 września 1991 r., od 4 października 1991 r. do 31 marca 1992 r. i od 6 kwietnia do 30 września 1992 r., łącznie w wymiarze 9 lat, 11 miesięcy i 12 dni.

W rezultacie decyzją z dnia 15 kwietnia 2014 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, gdyż nie przedstawił on właściwego i jednoznacznego w treści świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Dowód: 1. Akta organu rentowego (kapitałowe):

- wniosek o kapitał początkowy z dn. 21.04.2005 r.

2. Akta organu rentowego (emerytalne):

- wniosek o emeryturę z dn. 17.03.2014 r.

- decyzja odmowna z dn. 15.04.2014 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca R. S. z zawodu spawacz-monter pracę zawodową rozpoczął od 1 września 1971 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w R. jako monter instalacji sanitarnych. Pracował tam do 19 lipca 1972 r. Od 1 grudnia 1972 r. do 28 lutego 1973 r. był zatrudniony w Spółdzielni Budownictwa (...) w D. na stanowisku montera instalacji wodnych. Następnie od 17 kwietnia 1973 r. do 29 września 1979 r. jako monter instalacji sanitarnych pracował

w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K.. W czasie tego zatrudnienia, od 27 października 1975 r. do 14 października 1977 r., odbywał zasadniczą służbę wojskową. Ponadto w okresie od 27 stycznia do 19 kwietnia 1975 r. ukończył kurs podstawowy spawania gazowego.

Natomiast od 7 stycznia 1980 r. do 30 czerwca 1993 r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w P.. W dacie zawierania umowy o pracę powierzono mu obowiązki hydraulika (montera instalacji sanitarnych) w Fabryce (...) w budowie. Z dniem 1 maja 1981 r. zmieniono mu pełnioną funkcję na „hydraulika-spawacza”, a z dniem 1 października 1982 r. przyznano mu dodatek szkodliwy dla zdrowia z uwagi na pracę w hałasie. W dniu 29 marca 1985 r. wnioskodawca ukończył kurs podstawowy spawania elektrycznego, a od dnia 1 marca 1986 r. otrzymał dodatek brygadzistowski.

Z kolei w dniu 1 marca 1990 r. zawarto z wnioskodawcą nową umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku spawacza. Umowa ta została rozwiązana za wypowiedzeniem z dniem 30 czerwca 1995 r. z przyczyn ekonomicznych zakładu.

W czasie tego zatrudnienia wnioskodawca korzystał z kilkudniowych urlopów bezpłatnych. Natomiast od 1 października 1992 r. do 30 czerwca 1993 r. w ramach takiego urlopu podjął zatrudnienie na budowie eksportowej. Od 26 września 1992 r. do 31 marca 1995 r. (2 lata, 6 miesięcy i 5 dni) jako monter spawacz był zatrudniony przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowe i Hurtownie (...) Zakład Usług (...) w P.. Pracował na budowie walcowni w M. w Rosji, wykonując prace spawalnicze gazowe i elektryczne. Natomiast na stanowisku montera przy spawaniu łukowym konstrukcji stalowych pracował w okresie od 18 maja 1996 r. do 31 grudnia 1996 r. (7 miesięcy i 14 dni) na budowie w S. na Ukrainie, w ramach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) SA w P..

Od 1 grudnia 1995 r. do 31 stycznia 1996 r. pracował ponownie w (...) SA w R. jako monter-spawacz.

Sąd ustalił też, że wnioskodawca w pominiętym przez organ rentowy okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w P. (Fabryka (...)) tj. od 1 października do 1 listopada 1982 r. oraz od 1 października 1983 r. do 31 stycznia 1985 r. (2 lata, 2 miesiące i 1 dzień) pracował wyłącznie przy spawaniu gazowym zajmując stanowisko hydraulika-spawacza. Faktycznie wnioskodawca był zatrudniony w tzw. Dziale utrzymania ruchu. Robotnicy tego D. odpowiadali za przygotowanie techniczne toku produkcji. Na dwóch zmianach pracowali spawacze, elektrycy, elektrycy, konserwatorzy, monterzy. Na każdej zmianie było po 5-6 spawaczy, którzy pracowali

przy spawaniu elektrycznym i gazowym. Na bieżąco spawano elementy konstrukcyjne na linii technologicznej. Spawacze odpowiadali też za sprawność węzła ciepłowniczego. To do ich obowiązków należało konserwowanie i usuwanie wszelkich usterek. Prace były przydzielane przez kierownika, a rozliczane w pierwszej kolejności przez brygadzystę. Wnioskodawca swoje obowiązki wykonywał na terenie fabryki, w hali produkcyjnej. Wynagrodzenie dla spawaczy było akordowe liczone według stawki godzinowej.

Razem z wnioskodawcą w fabryce domów pracowali świadkowie J. S.

i A. G. (1). Pierwszy z nich w latach 1983-1994 był zatrudniony m.in. jako kierownik działu zatrudnienia i rachuby płac, a drugi w latach 1978-1991 r. jako hydraulik-spawacz.

Również na budowach eksportowych wnioskodawca wykonywał wyłącznie prace spawalnicze. W M. pracował przy spawaniu elektryczno-gazowym elementów konstrukcyjnych walcowni. Główne prace polegały na spawaniu rur ciśnieniowych o średnicy od 1 cala do 0,50 metra. Praca odbywała się w zamkniętych pomieszczeniach, przy ścianie i na wysokościach. Spawacze pracowali na poziomie od 10 do 47 metrów na tzw. zwyżkach, w związku z tym musieli mieć aktualne badania wysokościowe. Praca świadczona była na jednej zmianie od godziny 6 do 14.

Z kolei na budowie w S. na Ukrainie wnioskodawca pracował przy spawaniu łukowym konstrukcji stalowych, w tym przy spawaniu zbiorników, rurociągów gazowych, wodnych i c.o.

Na tych budowach wnioskodawca pracował ze świadkami J. F. (1) – monterem konstrukcji stalowych, E. F. - spawaczem i K. S. - monterem.

Mimo formalnego zajmowania różnych stanowisk: hydraulika-spawacza, montera i montera-spawacza czy montera instalacji sanitarnych, wnioskodawca faktycznie pracował jako spawacz przy spawaniu gazowym, a od 1985 r. po ukończeniu kursu także przy spawaniu elektrycznym. Prace spawalnicze wykonywał zwykle przy montażu rurociągów i konstrukcji na wysokości.

Dowód: 1. Akta organu rentowego (kapitałowe):

- świadectwa pracy z dnia 2.02.1992 r., 11.10.1979 r., 30.06.1993 r., 22.11.1972 r.,
i 20.12.1996 r.,

- kserokopia książeczki wojskowej,

2. Akta organu rentowego (emerytalne):

- oświadczenie wnioskodawcy z dnia 17.03.2014 r.,

- umowa o pracę z dnia 1.12.1996 r.

- Kartoteki wynagrodzeń 1980-1993,

- umowa o pracę z dn. 7.01.1980 r. i 1.03.1990 r.,

- angaże za lata 1980-1993, w tym z dnia 29.01.1983 r.,

3. kserokopia książeczki spawacza k. 6-7,

4. świadectwa pracy J. S., A. G. i K. S. k. 24-27,

5. świadectwo pracy i opinia służbowa J. F. k. 31,

6. zeznania świadków:

- J. S. (nagranie rozprawy z dn. 4.07.2014 r. - 16 min),
- A. G. (nagranie rozprawy z dn. 4.07.2014 r. - 27 min),
- K. S. (nagranie rozprawy z dn. 4.07.2014 r. - 43 min),
- J. F. (nagranie rozprawy z dn. 12.09.2014 r. - 3 min),

7. zeznania wnioskodawcy (nagranie rozprawy z dn. 12.09.2013 r. - 15 min).

Dokonując tych ustaleń Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach organu rentowego. W szczególności Sąd uwzględnił dokumentację archiwalną z akt osobowych wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w P. (angáže i kartoteki wynagrodzeń) oraz świadectwa pracy z okresu zatrudnienia na budowach eksportowych na potwierdzenie wykonywania przez wnioskodawcę pracy w warunkach szczególnych.

Za pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania świadków: J. S. – kierownika i A. G. (1) – hydraulika, zatrudnionych razem z wnioskodawcą w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w P.. Świadczenie ci dokładnie opisali strukturę zatrudnienia w przedsiębiorstwie, wskazali, jakie roboty wykonywał wnioskodawca, jak wyglądała organizacja pracy. Również w pełni Sąd podzielił zeznania świadków: J. F. (1) – montera i E. F.- spawacza oraz K. S. - montera, którzy wskazali jakie roboty wnioskodawca wykonywał na budowach eksportowych. Charakter ich zatrudnienia zaś Sąd ustalił na podstawie przedstawionych świadectw pracy.

W rezultacie Sąd uznał, że choć świadectwa pracy wnioskodawcy nie odzwierciedlają dokładnie wszystkich, niezbędnych informacji, to w związku z zachowaną dokumentacją osobową oraz z zeznaniami świadków i wnioskodawcy, możliwe było poczynienie uzupełniających ustaleń.

Z treści § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy (czy też przechowywanie jego dokumentów) w przedmiocie wykazania, na podstawie posiadanej dokumentacji, okresów pracy w szczególnych warunkach, miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym

w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Jak wynika z zeznań świadków oraz wnioskodawcy, pracował on wyłącznie jako spawacz, także przy montażu konstrukcji na wysokości.

W rezultacie zebrana przez organ rentowy dokumentacja dopiero wraz z zeznaniami świadków oraz zeznaniami wnioskodawcy potwierdza okres i faktyczny charakter wykonywanej przez niego pracy w spornych okresach.

Wszystkie zgromadzone dowody wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, wobec czego są wiarygodnym źródłem ustaleń faktycznych. Wynika z nich, jaką pracę i w jakich warunkach wykonywał wnioskodawca.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ponadto emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Równocześnie zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43) - ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami zatrudnionymi w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3 tj. jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- osiągnęli wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzny 60 lat oraz
- posiadają wymagany okres składkowy i nieskładkowy tj. 25 lat dla mężczyzny, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla ustalenia tych uprawnień - za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji - w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie

§ 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zaświadczenie zakładu pracy powinno potwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których uzależnione jest przyznanie emerytury.

Bezsporne jest, że wnioskodawca występując z wnioskiem emerytalnym wykazał, iż ukończył 60 lat oraz posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W toku rozpoznawania sprawy przed organem rentowym sporny okazał się charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w P. od 1 października do 1 listopada 1982 r.

i od 1 października 1983 r. do 31 stycznia 1985 r. tj. łącznie przez 2 lata, 2 miesiące i 1 dzień oraz na budowach eksportowych w okresie od 26 września 1992 r. do 31 marca 1995 r. (2 lata, 6 miesięcy i 5 dni) oraz od 18 maja do 31 grudnia 1996 r. (7 miesięcy i 14 dni), a to wobec faktu, iż w przedłożonych świadectwach pracy pracodawcy nie powołali przepisów resortowych oraz nie wskazali ram czasowych wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach znajduje potwierdzenie w zebranych

w sprawie materiale dowodowym oraz w zeznaniach świadków powołanych w sprawie, którzy pracowali wraz z wnioskodawcą. Zgodnie z treścią powołanych przepisów wiek emerytalny oraz rodzaje prac lub stanowisk i warunki uprawniające do świadczenia emerytalnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, a zatem na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przy uwzględnieniu (posiłkowym) wydanych na jego podstawie przepisów resortowych. Zasadnicze znaczenie z punktu widzenia nabycia prawa do emerytury w obniżonym w stosunku do powszechnie obowiązującego wieku emerytalnym mają wykazy prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze zamieszczone w załącznikach do ww. rozporządzenia, natomiast wykazy zawarte w zarządzeniach resortowych, które nie są źródłem powszechnie obowiązującego prawa, mają jedynie znaczenie pomocnicze, gdyż precyzują rodzaje stanowisk, na których świadczona jest praca w szczególnych warunkach, określona

w przepisach cyt. rozporządzenia Rady Ministrów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18.09.2012 r. III AUa 144/12). Ocena, czy dana praca wykonywana jest

w szczególnych warunkach może nastąpić w oparciu o przepisy cyt. rozporządzenia Rady Ministrów, a to przez przyporządkowanie wykonywanej przez ubezpieczonego pracy do rodzajów prac wymienionych w jego załącznikach – wykazie A i B. To powołane rozporządzenie jest podstawowym aktem prawnym ustalającym warunki wcześniejszej emerytury, w tym kwalifikującym oznaczoną pracę jako pracę w szczególnych warunkach, której stałe wykonywanie w pełnym wymiarze czasu pracy może rodzić uprawnienia emerytalne. Zarządzeniom resortowym przypisuje się natomiast charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający. Mogą one więc być pomocne przy dokonywaniu wykładni oraz kwalifikacji stanowisk pracy określonych w załączniku do cyt. rozporządzenia (postanowienie SN z dnia 22 marca 2012r., I UK 403/11. LEX nr 1214549, z dnia 14 lutego 2008r., I UK 313/07).

Na podstawie zgromadzonego materiału Sąd Okręgowy przyjął, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne, a jego żądanie co do zmiany zaskarżonej decyzji w zakresie dotyczącym charakteru zatrudnienia zasługuje na uwzględnienie. Sąd przyjął bowiem, że wnioskodawca w czasie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w P. także w okresie od 1 października do 1 listopada 1982 r.

i od 1 października 1983 r. do 31 stycznia 1985 r. oraz na budowach eksportowych w okresie od 26 września 1992 r. do 31 marca 1995 r. oraz od 18 maja do 31 grudnia 1996 r. tj. łącznie przez 5 lat, 3 miesiące i 20 dni pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych jako spawacz przy spawaniu elektrycznym i gazowym.

Wprawdzie w większości dokumentów osobowych wnioskodawcy wpisano, iż zajmował on stanowisko: hydraulika-spawacza, montera-spawacza, montera instalacji sanitarnych. Jednakże na podstawie zebranych dowodów okazało się, że wnioskodawca faktycznie, pracował wyłącznie przy spawaniu gazowym, a od 1985 r. także przy spawaniu elektrycznym.

W Wykazie A Dział XIV poz. 12 powołanego na wstępie rozporządzenia odnoszącego się do wszystkich branż wymieniono - prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym. Ponadto w wykazie A dział XIV, poz. 12 pkt 1 załącznika do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia

1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty wymieniono stanowisko: spawacz elektryczny i gazowy.

Równocześnie w tym miejscu należy wskazać, że przed dniem 1 stycznia 1990 r. przepisy prawne regulujące kwestię podejmowania pracy przez obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych nie przewidywały możliwości korzystania przez pracowników polskich zatrudnionych za granicą z uprawnień w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin i w związku z tym nie było możliwości zaliczenia okresów pracy u pracodawców zagranicznych przypadających przed dniem 1 stycznia 1990 r. Dopiero przepisy ustawy z dnia 29

grudnia 1989 r. o zatrudnieniu (Dz. U. Nr 75, poz. 446 ze zm.), a następnie ustawy z dnia 16 października 1991 r. o zatrudnieniu i bezrobociu (Dz. U. Nr 106, poz. 457 ze zm.) ustaliły, iż okres zatrudnienia obywateli polskich za granicą jest traktowany jak okres zatrudnienia w Polsce w zakresie uprawnień pracowniczych oraz w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin pod warunkiem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne oraz na Fundusz Pracy. Tryb dokonywania wpłat na Fundusz Pracy został uregulowany rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 marca 1990 r. w sprawie dokonywania wpłat na Fundusz Pracy z tytułu zatrudnienia za granicą oraz tryb uiszczania składek na ubezpieczenie społeczne.

W związku z tym Sąd uznał, że brak jakichkolwiek podstaw do różnicowania sytuacji prawnej ubezpieczonych ze względu na miejsce świadczenia przez nich pracy, w szczególności biorąc pod uwagę tożsamy wymóg uiszczania składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu zatrudnienia za granicą. Zostało to jednoznacznie przesądzone w wielu orzeczeniach Sądu Najwyższego (wyrok S.N. z dnia 5 marca 2003 r. w sprawie II UK 196/02, publik. OSNP 2004/8/144 i uchwała S.N. z dnia 13 lutego 2002 r. w sprawie III ZP 30/01, publik. (...) 2002 nr 10, poz. 243). Wskazano w nich wyraźnie, iż do wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy wykonywania za granicą u zagranicznych pracodawców prac wymienionych w stanowiących załącznik do rozporządzenia wykazach, jeżeli okresy te uznawane są za okresy składkowe w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 lub art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy emerytalne. Okresy wykonywania za granicą pracy w szczególnych warunkach nie są uwzględniane tylko wówczas, gdy wymienione przepisy nie dają podstawy do uznania tych okresów za okresy składkowe.

Z tych względów zasadne jest przyjęcie, że okres zatrudnienia wnioskodawcy za granicą przy spawaniu elektryczno-gazowym należy zaliczyć do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Z treści dokumentacji osobowej (umów o pracę i angaży) oraz zeznań świadków i wnioskodawcy wynika, że bez względu na nazwę stanowiska pracy wnioskodawca wykonywał wyłącznie czynności spawacza. Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodnione wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego i nie są potrzebne jakieś szczególne dowody np. z dokumentów - wystarczą dowody np. z zeznań świadków i stron. Zdaniem Sądu Okręgowego istotny w sprawie okazał się rodzaj pracy faktycznie wykonywanej przez wnioskodawcę, który oprócz uwzględnionego przez organ rentowy okresu zatrudnienia (9 lat, 11 miesięcy i 12 dni), pracował w warunkach szczególnych jako spawacz także przez 5 lat, 3 miesiące i 2 dni.

Rozstrzygając kwestię charakteru zatrudnienia, Sąd przyjął więc, że wnioskodawca wykazał ponad 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych, przypadający przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając mu prawo do emerytury, począwszy od dnia 17 marca 2014 r. tj. dnia złożenia wniosku, o czym orzeczono w pkt I-szym wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania

decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków oraz ponowna ocena dokumentów) zwalniają organ rentowy z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w pkt III-im wyroku znajduje uzasadnienie w treści art. 98 k.p.c. i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. tj. z 2013 r. poz. 490) - § 11 ust. 2 w zw. § 2 ust. 2. Sąd uznał, iż pełnomocnik wnioskodawcy aktywnie reprezentował swego mocodawcę. Składane wnioski dowodowe zmierzały do szybkiego i rzetelnego wyjaśnienia sprawy. Stąd Sąd czterokrotnie zwiększył minimalną stawkę opłaty z tytułu zastępstwa.